

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Cob/118/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1122202203
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Krišková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1122202203.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Kriškovej a členiek senátu JUDr. Nory Vladovej a JUDr. Viery Malinowskej v právnej veci žalobcu: ParCool s.r.o., Osuského 1624/7, 851 03 Bratislava, IČO: 36 687 863, zastúpený: TAX LAW, s. r. o., Břeclavská 3, 901 01 Malacky, IČO: 53 160 657, proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava, IČO: 00 603 481, zastúpený: TaylorWessing e/n/w/c advokáti s. r. o., Panenská 6, 811 03 Bratislava, IČO: 35 905 832, v konaní o určenie neplatnosti právneho úkonu, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 25Cb/19/2022 zo dňa 19. 4. 2023 takto

rozhodol:

Krajský súd v Bratislave rozsudok Okresného súdu Bratislava I č. k. 25Cb/19/2022 zo dňa 19. 4. 2023 potvrdzuje.

Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. k. 25Cb/19/2022 - 139 zo dňa 19.4.2023 vo výroku I. rozhodol o žalobe tak, že ju v celom rozsahu zamietol a v naväzujúcom výroku II. zaviazal žalobcu povinnosťou nahradiť žalovanému trovy konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou doručenou súdu 16.3.2022 domáhal určenia neplatnosti právneho úkonu žalovaného z 24.1.2022, výpovede Zmluvy č. 246500161300 o spolupráci pri zabezpečení dočasnej prevádzky parkovania na častiach miestnych komunikácií v Bratislave z 25.1.2013 v znení dodatku č. 1 z 15.2.2016. Žalobca tvrdil, že 25.1.2013 strany sporu uzavreli Zmluvu č. 246500161300 o spolupráci pri zabezpečení dočasnej prevádzky parkovania na častiach miestnych komunikácií v Bratislave v znení dodatku č. 1 z 15.2.2016. Dňa 4.2.2022 bola žalobcovi doručená výpoveď zmluvy bez uvedenia dôvodu podľa jej čl. IV ods. 1 písm. b), ktorú považuje za neplatnú, pretože nebola vopred schválená mestským zastupiteľstvom. V konaní ďalej uviedol, že naliehavý právny záujem bol v čase podania žaloby daný, keďže v čase konania súdneho pojednávania už žalobca nemá užívacie právo k predmetu zmluvy a bolo mu znemožnené vykonávať podnikateľskú činnosť. Žalovaný v rámci procesnej obrany namietal neprípustnosť žaloby podľa § 137 písm. d) zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), pretože ide o žalobu o určenie právnej skutočnosti, ktorá nevyplýva z osobitného predpisu a je nepodstatné aj skúmanie naliehavého právneho záujmu, resp. aj v prípade prípustnosti žaloby ho žalobca nepreukázal. Podľa žalovaného bola výpoveď daná v súlade s právnymi predpismi o nakladaní s majetkom mesta. Ďalej žalovaný v konaní pred súdom prvej inštancie uviedol, že dodržal mechanizmus ukončenia zmluvy dohodnutý so žalobcom a výpoveď bola v súlade so zákonom a zmluvou. Žalovaný mal za to, že žalobca neuniesol dôkazné bremeno a ani bremeno tvrdenia, nešpecifikoval, s ktorými ustanoveniami bola výpoveď v rozpore, keď žalobcom zmienený čl. 7 ods. 6 Štatútu Hlavného mesta SR nie je aplikateľný. Žaloba je svojou povahou žalobou o určenie právnej skutočnosti, nie o určenie, či

tu právo je alebo nie, žalovaný teda preukazovanie existencie naliehavého právneho záujmu považuje za irelevantné.

2. Súd prvej inštancie sa v konaní primárne zaoberal otázkou prípustnosti podanej žaloby v zmysle § 137 CSP, nakoľko v prípade neprípustnosti žaloby je nadbytočné sa zaoberať splnením hmotnoprávných predpokladov výpovede zmluvy. Súd prvej inštancie poukázal na závery uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spis. zn. 3Obdo/22/2017, ako aj naň nadväzujúce uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 571/2017. Žaloba bola podaná na súd prvej inštancie 16.3.2022, t. j. za účinnosti Civilného sporového poriadku, preto bolo nevyhnuté posúdiť, či ide o určovaciu žalobu podľa § 137 písm. c) alebo písm. d) CSP.

3. Súd prvej inštancie konštatoval, že podaná žaloba nie je žalobou podľa § 137 písm. c) CSP, keďže sa ňou žalobca nedomáha určenia, či v danej veci právo je alebo nie je, ako to v prípade žaloby podľa § 137 písm. c) CSP vyžaduje zákon. Z celej argumentácie žalobcu vyplýva, že sa domáha určenia neplatnosti právneho úkonu, nie určenia existencie alebo neexistencie práva. Súd prvej inštancie nenašiel akýkoľvek rozpor v žalobnej argumentácii (t. j. nie je možné akýmkoľvek spôsobom dospieť k záveru, že by sa žalobca domáhal určenia existencie alebo neexistencie určitého práva), preto neprichádzal do úvahy postup súdu podľa § 129 CSP, keďže žaloba nemá formálne vady neurčitosti alebo zmätočnosti v rámci opisu rozhodujúcich skutočností, ale je vecne neprejednatelná. Súd prvej inštancie poukázal na to, že pri určovacej žalobe podľa § 137 písm. c) CSP znie žalobný návrh na určenie, či tu právo je (pozitívna určovacia žaloba), alebo či tu právo nie je (negatívna určovacia žaloba), v rámci tejto určovacej žaloby žalujúca strana tvrdí existenciu alebo neexistenciu určitého práva, čo znamená, že vyhovujúci rozsudok vydaný na jej základe bude mať deklaratórne účinky. Formuláciu petitu je potrebné vykonať tak, aby bolo zrejmé, že súd má určiť aktuálny právny stav (v prítomnom čase). Naopak, pokiaľ ide o určovaciu žalobu podľa § 137 písm. d) CSP je potrebné zohľadniť, že zmluvy a iné právne úkony, ich existencia, platnosť či neplatnosť sú právnymi skutočnosťami (§ 2 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Pri určení právnej skutočnosti hovorí rozsudok o tom, čo bolo v minulosti, nie však nevyhnutne o tom, čo je v prítomnosti. Právna úprava Civilného sporového poriadku pripúšťa žalobu na určenie právnej skutočnosti iba za predpokladu, že tak vyplýva z právneho predpisu (najmä z hmotného práva), pri týchto žalobách z konkrétneho hmotnoprávneho vzťahu vyplýva logický dôvod, prečo je potrebné, aby súd určil právnu skutočnosť (ako minulú udalosť) a dôvodom je (väčšinou) to, že rozhodnutie súdu je osobitnou podmienkou, že sa na právny úkon hľadí ako na neplatný. Súd prvej inštancie poukázal na ustálenú a konštantnú judikatúru Najvyššieho súdu SR, z ktorej vyplýva, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu nie je procesne prípustná podľa úpravy Civilného sporového poriadku, a to uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18.12.2018, sp. zn. 6Cdo/30/2018, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. januára 2020, sp. zn. 4Cdo/17/2019, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2021, sp. zn. 9Cdo/7/2021. Predmetnou určovacou žalobou sa žalobca domáha určenia právnej skutočnosti (neplatnosti právneho úkonu) s poukazom na § 137 písm. d) CSP, z osobitného predpisu nevyplýva oprávnenie žalobcu domáhať sa určenia neplatnosti výpovede zmluvy, preto súd prvej inštancie dospel k záveru, že podaná žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu je procesne neprípustná a preto sa nezaoberal otázkou, či má žalobca na určení neplatnosti právneho úkonu naliehavý právny záujem, tento sa skúma v prípade určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP.

4. Súd prvej inštancie v závere napadnutého rozhodnutia uviedol, že ním vyslovený právny názor je plne v súlade s rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (Čl. 2 ods. 2 CSP) a poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Obdo/51/2021 z 20.10.2022 (R 1/2023), ktorého právna veta znie „Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu (podaná za účinnosti Civilného sporového poriadku) je žalobou o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) Civilného sporového poriadku. Jej prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu, ktorý určitú osobu oprávňuje podať týmto predpisom špecifikovanú určovaciu žalobu.“ Okrem toho dovolací súd uviedol, že existuje „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu, ktorá bez akýchkoľvek pochybností považovala žaloby o určenie (ne)platnosti právnych úkonov, podané po 1. júli 2016, za žaloby o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, ktorých prípustnosť je podmienená existenciou osobitného predpisu. Uvedenú rozhodovaciu prax potvrdzujú aj ďalšie (t. j. po rozhodnutí odvolacieho súdu vydané) rozhodnutia vo veciach sp. zn. 7Cdo/268/2019, 4Obdo/56/2020, 4Obdo/71/2020, 4Cdo/26/2021, 9Cdo/7/2021. Dovolací súd poukazuje na to, že uznesenie sp. zn. 7Cdo/268/2019 z 25.11.2020 bolo dokonca publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR ako judikát (R 14/2021). Právny názor, podľa ktorého podľa novej právnej úpravy CSP nie je možné žalovať neplatnosť právnych

úkonov (právnej skutočnosti), ak to nevyplýva z osobitného predpisu, je prijímaný naprieč senátmi tak občiansko-právneho, ako aj obchodno-právneho kolégia NS SR a vo veci rozhodujúci senát nevidí ani v posudzovanom prípade dôvod na odklon od uvedeného právneho názoru.“ Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobu zamietol. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP, navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Žalobca v odvolaní zopakoval skutkové tvrdenia žalobnej argumentácie, poukázal na ustanovenia § 11 ods. 4, ods. 5 zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a čl. 7 ods. 6 Štatútu hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy. Žalobca má za to, že uniesol dôkazné bremeno a bremeno tvrdenia a preukázal naliehavý právny záujem. Žalobca sa nestotožňuje so skutkovým záverom súdu prvej inštancie, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu žalovaného z 24.01.2022, výpovede Zmluvy č. 246500161300 o spolupráci pri zabezpečení dočasnej prevádzky parkovania na častiach miestnych komunikácií v Bratislave z 25.01.2013 v znení dodatku č. 1 z 15.02.2016, nie je žalobou podľa § 137 písm. c) CSP, keďže sa ňou žalobca nedomáha určenia, či v danej veci právo je alebo nie je, ako to v prípade žaloby podľa § 137 písm. c) CSP vyžaduje zákon. Žalobca považuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia za nedostatočné, keď sa tento samotným prípadom dostatočne a dôkladne nezaoberal. Žalobca v odvolaní namieta nesprávnu aplikáciu a interpretáciu procesného práva súdom prvej inštancie, ktorý sa nevysporiadal s otázkou, či a ako z hľadiska povinnosti súdu posudzovať každé podanie podľa jeho obsahu (§ 124 ods. 1 CSP), vyhodnotil žalobu najmä z pohľadu § 137 CSP upravujúceho druhy žalôb, najmä v situácii, keď „už z vyjadrenia k žalobe bolo zrejmé, že sa súd prvej inštancie so žalobcom diametrálne odlišujú v nazeraní na obsah žaloby“ a či na základe tejto odlišnosti nebolo vhodnejšie nariadiť predbežné prejednanie sporu podľa § 168 a nasl. CSP, čím by sa súd prvej inštancie vyhol tomu, aby rozhodnutie mohlo byť považované za prekvapivé a porušujúce tzv. rovnosť zbraní. Podľa žalobcu napadnuté rozhodnutie trpí prekvapivosťou, narušujúcou rovnosť zbraní, je nepreskúmateľné a nezákonné a dôvody, ktoré rozhodnutiu vytyka, naplňajú všetky uplatnené odvolacie dôvody. Žalobca zastáva názor, že ak by súd prvej inštancie posudzoval žalobu podľa jej obsahu, musel dospieť k záveru, že žalobca uplatnil určovací nárok podľa § 137 písm. c) CSP a naliehavý právny záujem na takomto určení aj odôvodnil a v takomto prípade treba jeho určovaciu žalobu považovať za procesne prípustnú.

6. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný podaním zo dňa 22.6.2023, odvolanie považuje za nedôvodné, navrhuje odvolaciemu súdu, aby napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil a zaviazal žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania žalovaného. Žalovaný poukázal na viazanosť odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi vymedzenými žalobcom v zmysle § 380 ods. 1 CSP. V prípade odvolacieho dôvodu uplatneného žalobcom podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, že súd prvej inštancie mal na základe vykonaných dôkazov dospieť k nesprávnym skutkovým zisteniam, žalovaný poukázal na to, že vyhodnotenie žaloby ako neprípustnej podľa § 137 CSP nemožno považovať za skutkové zistenie, ale jedná sa o právnu kvalifikáciu nároku žalobcu. Odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom zistení skutkového stavu sa musí nevyhnutne týkať stavu zistenia skutkových okolností, teda že skutkové okolnosti zistené súdom nezodpovedajú tvrdeniam a dôkazom predloženým sporovými stranami. Žalovaný poukazuje na neexistenciu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP v tomto konaní. Záver súdu prvej inštancie, že obsah žaloby o určenie neplatnosti výpovede nie je možné považovať za žalobu na určenie toho, či tu právo je alebo nie je v zmysle § 137 písm. c) CSP, ale jedná sa o žalobu na určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP, žalovaný považuje za správny. Keďže súd prvej inštancie identifikoval, že sa jedná o určenie právnej skutočnosti, aplikoval na takto zistený skutkový stav ustanovenie § 137 písm. d) CSP a žiaden ďalší skutkový stav v tomto konaní zisťovať nemusel, keďže jediný skutkový stav potrebný pre rozhodnutie bolo zistiť, aký druh žaloby žalobca podal a čo bolo jej obsahom, resp. akého právneho vzťahu sa táto žaloba týkala. Čo sa týka uplatnenej odvolacej námietky žalobcu, že súd prvej inštancie nesprávne aplikoval procesné ustanovenia a posúdil jeho žalobu ako neprípustnú, žalobca by mohol v tomto smere namietať iba nesprávnu právnu kvalifikáciu súdom prvej inštancie, avšak konajúci súd žalobu kvalifikoval právne správne a v súlade s ustálenou právnou praxou aj právnou doktrínou.

7. Žalovaný ďalej namieta opodstatnenosť uplatneného odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, v zmysle ktorého má rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci, čo žalobca odôvodnil tým, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je nedostatočné a

že prvostupňový súd sa prípadom dostatočne a dôkladne nezaoberal. Žalovaný poukazuje na to, že nedostatočné odôvodnenie rozsudku resp. súdneho rozhodnutia spadá pod odvolací dôvod podľa § 365 písm. b) CSP. Subjektívny nesúhlas žalobcu s odôvodnením rozhodnutia nie je dôvodom pre uplatnenie dôvodu prípustnosti odvolania podľa § 365 písm. b) CSP, keďže z jeho obsahu je možné identifikovať, akými myšlienkovými pochodmi sa súd riadil pri jeho vydaní. Ak žalobca v odvolaní namieta, že ak preukáže právny záujem na určení určitého práva, nemôže mu byť odopretá určovacia žaloba podľa § 137 písm. c) CSP, podľa žalovaného táto argumentácia vychádza z neznalosti základných ustanovení civilného práva procesného. Súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 124 ods. 1 CSP, podľa ktorého sa každé podanie posudzuje podľa jeho obsahu, dospel k záveru, že napriek označeniu žaloby sa nejedná o žalobu na určenie toho, či tu právo je alebo nie je, ale o žalobu na určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP. Žalobca v konaní na súde prvej inštancie, tak aj v odvolaní v rozpore so znením § 137 CSP odmieta uznať rozdiel medzi žalobami podľa § 137 písm. c) a písm. d) CSP.

8. K námietke prekvapivosti rozsudku a porušenia tzv. rovnosti zbraní sporových strán žalovaný uviedol, že rovnako ako v prípade nedostatočného odôvodnenia napadnutého rozsudku, nespádajú pod odvolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, ale ide o odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP, t.j. nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces. Priamo z § 168 ods. 1 CSP vyplýva, že predbežné prejednanie sporu predstavuje fakultatívnu fázu konania, je na sudcovi, či v konkrétnom konaní predbežné prejednanie sporu nariadi. Nenariadením predbežného prejednanie sporu a nevyslovením predbežného právneho názoru sudcu prvostupňového súdu nemohlo dôjsť k porušeniu rovnosti zbraní sporových strán. Súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 157 ods. 1 CSP, nariadil priamo pojednávanie vo veci a na tomto pojednávaní vec rozhodol. Žalovaný napokon uvádza, že ani námietka údajnej prekvapivosti rozsudku nemá žiadnu oporu v zákone ani relevantnej judikatúre súdov. Napadnutý rozsudok a jeho odôvodnenie je v súlade so zákonom a konštantnou judikatúrou NS SR a už len z tohto dôvodu nemôže byť prekvapivý. Súd prvej inštancie na pojednávaní dňa 19.04.2023 vyslovil svoj právny názor a dal možnosť stranám sporu, resp. ich právnym zástupcom, sa k nemu vyjadriť, čo je zaznamenané na zvukovom zázname z pojednávania. Ak by aj žalobca uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 písm. b) CSP (čo sa nestalo), tento odvolací dôvod nie je daný.

9. Ďalšie vyjadrenia neboli súdu doručené.

10. Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal vec v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 CSP v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania bez nariadenia pojednávania, pričom termín verejného vyhlásenia rozsudku bol v súlade s § 219 ods. 3 CSP oznámený na úradnej tabuli a na webovej stránke Krajského súdu v Bratislave v zákonnej lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením dňa 27.10.2023.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu, po preskúmaní napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi v zmysle § 379 a § 380 CSP a s konaním pred súdom prvej inštancie, ktoré predchádzalo jeho vyhláseniu, ako aj s obsahom odvolania žalobcu, vyjadrenia žalovaného k odvolaniu, konštatuje vecnú správnosť napadnutého rozsudku, s ktorého odôvodnením sa odvolací súd plne stotožňuje a konštatuje súladnosť jeho odôvodnenia s dikciou ustanovenia § 220 ods. 2 CSP. Konanie pred súdom prvej inštancie bolo vedené v súlade postupom upraveným civilným sporovým poriadkom a odvolací súd nezistil žiadne vady procesného charakteru, ktoré by mali za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktoré viedli k zamietnutiu žaloby a zároveň konštatuje, že súd prvej inštancie sa v napadnutom rozhodnutí dôsledne vysporiadal so všetkými skutočnosťami, ktoré mali podstatný význam pre rozhodnutie a vyvodil správny

právny záver premietnutý do výrokovkej časti napadnutého rozsudku. Odvolací súd preto v súlade s § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť dôvodov napadnutého rozsudku.

14. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, a to jednak v kontexte § 137 písm. c), písm. d) CSP vo vzťahu k záveru o neprípustnosti podanej žaloby o určenie neplatnosti výpovede neplatnosti právneho úkonu žalovaného z 24.1.2022, výpovede zmluvy č. 246500161300 o spolupráci pri zabezpečení dočasnej prevádzky parkovania na častiach miestnych komunikácií v Bratislave z 25.1.2013 v znení dodatku č. 1 z 15.2.2016. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím dôvodom uvádza nasledovné:

15. Pri rozhodovaní o odvolaní je odvolací súd viazaný ako rozsahom odvolania, tak aj dôvodmi podaného odvolania (§ 379 CSP, § 380 ods. 1 CSP). Žalovaný vo vyjadrení správne poukázal na to, že žalobcom uplatnené odvolacie dôvody nespádajú pod ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie mal na základe vykonaných dôkazov dospieť k nesprávnym skutkovým zisteniam) a § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci). Právna kvalifikácia uplatnených odvolacích dôvodov je vždy vecou súdu v zmysle zásady iura novit curia (uvedená zásada platí tak pre kvalifikáciu nárokov z pohľadu hmotného práva a v rovine procesného práva sa premieťa do čl. 11 ods. 1 Základných princípov CSP, podľa ktorého sa úkony strán sporu posudzujú s prihliadnutím na ich obsah a ustanovenia § 124 CSP, podľa ktorého sa každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu).

16. V prípade odvolacieho dôvodu, ktorým žalobca namieta „skutkový záver“ súdu prvej inštancie, že „žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu žalovaného z 24.01.2022 - výpovede zmluvy č. 246500161300 o spolupráci pri zabezpečení dočasnej prevádzky parkovania na častiach miestnych komunikácií v Bratislave z 25.01.2013 v znení dodatku č. 1 z 15.02.2016 nie je žalobou podľa § 137 písm. c) CSP, keďže sa ňou žalobca nedomáha určenia, či v danej veci právo je alebo nie je, ako to v prípade žaloby podľa § 137 písm. c) CSP vyžaduje zákon“ odvolací súd konštatuje, že otázka kvalifikácie žalobou uplatneného nároku nie je otázkou skutkovou, ale otázkou právnou.

17. Odvolací súd poukazuje na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu SR, z ktorej vyplýva, že postup súdu pri zisťovaní právnych a skutkových poznatkov je odlišný, s čím prirodzene následne súvisí rozlišovanie skutkových a právnych otázok. Neobjasnená skutková otázka zakladá stav non liquet, a len v tejto oblasti je možné uplatniť pravidlá dôkazného bremena. Je dôležité presne rozlišovať medzi právnymi a skutkovými otázkami (aj) v súvislosti s opravnými prostriedkami. Revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie je možná výlučne vo svetle skúmania riešenia právnych otázok, nikdy nie skutkových (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. apríla 2020, sp. zn. 5Obdo/16/2020, ods. 38). Z uznesenia Najvyššieho súdu SR zo 14. marca 2019, sp. zn. 3Cdo/27/2019 vyplýva, že riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť, či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo 218/2017, 3Cdo 150/2017, 4Cdo 7/2018, 4Cdo 32/2018, 7Cdo 99/2018).

18. Odvolací súd preto v žalobcom vytýkanom pochybení súdu prvej inštancie naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP nevzhliadol a námietku nesprávnosti právnej kvalifikácie žaloby by bolo možné subsumovať len ako odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, v zmysle ktorého rozhodnutie súdu prvej inštancie má vychádzať z nesprávneho právneho posúdenia veci. Aj takto právne kvalifikovaný odvolací dôvod však odvolací súd hodnotí ako neopodstatnený.

19. Civilný sporový poriadok upravuje v § 123 až § 130 všeobecnú právnu úpravu podaní účastníkov ako úkonov určených súdu v sporovom konaní. Demonštratívny výpočet podaní upravuje § 123 CSP, pričom

podanie vo veci samej je najmä žaloba, vzájomná žaloba, zmena žaloby, späťvzatie žaloby, odpor, odvolanie, dovolanie, a ak to z povahy veci vyplýva, aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia alebo zabezpečovacieho opatrenia. Žaloba je procesný úkon, ktorým sa uplatňuje právo na súdnu ochranu ohrozeného alebo porušeného práva, demonštratívny výpočet žalôb upravuje § 137 CSP. Ani odvolací súd sa nestotožnil s právnou kvalifikáciou podanej žaloby žalobcom ako žaloby podľa § 137 písm. c) CSP o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem a odkazuje v plnom rozsahu na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v bode 11, kde súd prvej inštancie poskytol stranám sporu vyčerpávajúce vysvetlenie. Civilný sporový poriadok na rozdiel od predchádzajúceho procesného kódexu (zák. č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) diferencuje žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie je upravené v § 137 písm. c) CSP, pričom pri tomto type žaloby je nevyhnutnou podmienkou preukázanie naliehavého právneho záujmu na takomto určení, naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu; a na žaloby na určenie právnej skutočnosti upravené v § 137 písm. d) CSP, pričom žaloba na určenie právnej skutočnosti je prípustná výlučne v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu. V konaniach podľa § 137 písm. c) CSP má súd určiť aktuálny právny stav, nie je prípustné určovať práva do minulosti, ak tieto už zanikli. V prípade žalôb o určenie, či tu právo je alebo nie je, musí byť vždy prítomný naliehavý právny záujem žalobcu na takomto určení, a to aj v prípade, ak vyplýva z osobitného predpisu a žalobca ho nemusí preukazovať. Osobitné predpisy, ktoré mal zákonodarca na mysli v prípade žalôb podľa § 137 písm. d) CSP vždy obsahujú výslovné oprávnenie na podanie žaloby, t.j. zjednodušene povedané ich formulácia je uvádzaná ako: „... je oprávnený podať na súd žalobu ...“ alebo „...je oprávnený domáhať sa na súde určenia neplatnosti...“. V prípade ustanovenia § 38 Občianskeho zákonníka, od ktorého odvodzuje neplatnosť výpovede zmluvy žalobca, tomu tak nie je (odvolací súd dodáva, že sa nezaoberal správnosťou právnej kvalifikácie dôvodu tvrdenej neplatnosti právneho úkonu podľa § 38 Občianskeho zákonníka, ktorý ale upravuje neplatnosť právneho úkonu z titulu nespôsobilosti na právne úkony a duševnej poruchy konajúcej osoby, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou). Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka nie je žalobou, ktorá by vyplývala z osobitného predpisu a nemožno ju subsumovať pod typ žaloby podľa § 137 písm. d) CSP. Ustanovenia Občianskeho zákonníka o neplatnosti právnych úkonov (§ 37 a nasl.) totiž neuvádzajú explicitne oprávnenie podať žalobu, len konštatujú, z akých dôvodov je možné právny úkon považovať za neplatný. Pri žalobách podľa § 137 písm. d) CSP z konkrétneho osobitného predpisu vyplýva dôvod neplatnosti konkrétnej právnej skutočnosti. Odvolací súd preto ďalšiu odvoláciu argumentáciu žalobcu, že odôvodnil a preukázal naliehavý právny záujem na požadovanom určení, posúdil ako nerelevantnú pre rozhodnutie a ďalej sa ňou nezaoberal.

20. Súd prvej inštancie sa v nadväznosti na kvalifikáciu žaloby potom precíznym a správnym spôsobom vysporiadal aj s otázkou procesnej prípustnosti posudzovanej žaloby vo vzťahu k jej obsahu a navrhovanému petitu, pričom žalobca v odvolaní neuviedol žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by správnosť týchto záverov súdu prvej inštancie kvalifikovaným spôsobom spochybňovali. Keďže súd prvej inštancie správne kvalifikoval podanú žalobu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti, neobstojí ani odvolacia námietka žalobcu, že je odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nedostatočné, nakoľko sa súd prvej inštancie „samotným prípadom“ dostatočne a dôkladne nezaoberal. Žalobcom podaná žaloba je procesne neprípustná, preto súd prvej inštancie nebol povinný sa v konaní a ani v odôvodnení rozhodnutia zaoberať vecou samou (t.j. „samotným prípadom“). Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje podrobné a zrozumiteľné vysvetlenie zásadných dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, argumentácia súdu obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je vnútorne konzistentná a rozhodnutie ako celok je presvedčivé. Odvolací súd napokon dodáva, že nedostatočné odôvodnenie rozsudku nie je odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. f) ani písm. h), ale mohlo by byť dôvodom podľa § 365 písm. b) CSP, ak by súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (ako správne uviedol aj žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu).

21. Uvedené platí aj pre odvoláciu námietku nesprávnej aplikácie a interpretácie procesného práva a prekvapivosti rozsudku a porušenia tzv. rovnosti zbraní sporových strán, ktorá námietka by mohla byť dôvodom podľa § 365 písm. b) CSP a odvolateľ ju vidí v nenariadení predbežného prejednávania sporu a nevyslovení predbežného právneho názoru sudcu prvostupňového súdu na predbežnom prejednaní sporu. Civilný sporový poriadok neupravuje povinnosť súdu postupovať pred nariadením pojednávania podľa § 168 a nasl., teda nariadením predbežného prejednávania sporu. Tento záver nepriamo vyplýva aj z úpravy § 171 CSP, v zmysle ktorého má súd povinnosť uviesť predbežné právne posúdenie už v rámci

predbežného prejednaní sporu, pokiaľ v procesnom postupe predbežné prejednanie sporu nariadil (§ 171 CSP). Ak súd v procesnom postupe nenariadil predbežné prejednanie sporu, je podľa § 181 ods. 2 CSP povinný uviesť predbežné právne posúdenie (uviesť, ako sa mu predbežne právne javí vec) na prvom pojednávaní. Zo zvukového záznamu z pojednávania nepochybne vyplýva, že zákonný sudca na pojednávaní dňa 19.04.2023 postupoval v súlade s § 181 ods. 2 CSP, oboznámil strany sporu s predbežným právnym posúdením veci a žalobca aj žalovaný mali možnosť naň v konaní reagovať. Z obsahu odvolania nevyplýva, akým konkrétnym procesným postupom mal súd prvej inštancie porušiť zásadu rovnosti zbraní. K námietke prekvapivého rozhodnutia v prípade aplikácie tohto pojmu na konanie pred súdom prvej inštancie, by sa ním mohlo javiť, že rozhodnutie je založené na iných právnych záveroch, než súd prvej inštancie vyslovil v predbežnom právnom posúdení veci alebo v rozpore s ním, pričom strana sporu by nemala možnosť sa k nemu v priebehu konania vyjadriť, avšak ustálená judikatúra za prekvapivé považuje rozhodnutie odvolacieho súdu, ak sa odvolací súd v rozhodujúcich okolnostiach odklonil od rozhodnutia súdu prvej inštancie alebo ho založil na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie, za súčasného naplnenia tej okolnosti, že proti týmto iným právnym záverom odvolacieho súdu nemala strana sporu možnosť sa vyjadriť, prípadne predkladať nové dôkazy, ktoré sa z hľadiska právnych záverov súdu prvej inštancie nejavili ako významné.

22. Odvolací súd uvádza, že žalobca v odvolaní neuviedol žiadne vecne a právne relevantné dôvody, ktoré by boli spôsobilé privedieť pre neho priaznivé rozhodnutie vo veci. Napadnutý rozsudok je presvedčivým spôsobom odôvodnený, súd prvej inštancie v ňom náležitým a zrozumiteľným spôsobom uviedol, akými úvahami sa riadil tak pri posudzovaní otázky prípustnosti žaloby v intenciách ustanovenia § 137 CSP, ako aj právnom posudzovaní svojho meritórneho rozhodnutia. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne a z toho dôvodu ho v zmysle § 380 CSP napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu v zmysle § 387 ods. 1, ods. 2 CSP potvrdil.

23. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

25. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1, 2 CSP, keďže žalobca bol v odvolacom konaní úspešný, odvolací súd mu priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. O výške trov tohto odvolacieho konania podľa § 262 ods. 2 CSP rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

27. Toto rozhodnutie bolo členmi senátu prijaté pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2, veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).